

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. kovo 8 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejewski, Antano Simišio (kolegijos pirmininkas) ir Algirdo Taminsko, susipažinusi su 2023 m. vasario 28 d. paduotu ieškovės UAB „Tryliktoji projekto bendrovė“ kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. vasario 9 d. nutarties peržiūrėjimo

nustatė:

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. vasario 9 d. nutartimi paliko nepakeistą Vilniaus apygardos teismo 2022 m. birželio 29 d. sprendimą, kuriuo ieškovės ieškinys atmetas.

Kasaciniu skundu ieškovė UAB „Tryliktoji projekto bendrovė“ prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. vasario 9 d. nutarties ir Vilniaus apygardos teismo 2022 m. birželio 29 d. sprendimo dalį dėl netesybų nepriteisimo ir dėl šios dalies priimti naują sprendimą – priteisti ieškovei iš atsakovės UAB „Realinija“ 273 100 Eur netesybų.

Ieškovės kasacinis skundas grindžiamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuoti pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskustuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovės paduotas kasacinis skundas grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:

1. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai netinkamai taikė materialiosios teisės normas, reguliuojančias nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą ir sandorius dėl kultūros paveldo objektų, įtvirtintas Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (toliau – NKPAĮ) 15 straipsnį bei 2005 m. gegužės 9 d. kultūros ministro įsakymu Nr. IV-199 patvirtintose Kultūros paveldo objekto būklės tikrinimo taisyklėse (toliau – Tikrinimo taisyklės). Nekilnojamojo kultūros paveldo objekto valdytojas (NKPAĮ 2 straipsnio 39 dalis), ketinantis parduoti nekilnojamąjį kultūros paveldo objektą (ar kitaip perduoti valdymo teises į jį), privalo vykdyti specialiąsias imperatyvias teisės normas, numatytas NKPAĮ 15 straipsnyje ir Tikrinimo taisyklėse. Pardavėjui nevykstant šių teisės normų, nekilnojamojo kultūros objekto pirkimo-pardavimo sutartis negali būti sudaryta ir/ar perleista nuosavybės teisė į tokį objektą. Atsakovė šių teisės normų reikalavimų neįvykdė nei iki šalių nustatyto pradinio, nei iki 2021 m. spalio 1 d. papildomu susitarimu pratęsto pagrindinės sutarties sudarymo termino, taigi tuo metu pagrindinė sutartis negalėjo būti sudaryta dėl atsakovės kaltės. Atsakovė pažeidė savo pareigas pagal preliminariją sutartį, dėl to jai turi kilti civilinė atsakomybė – pareiga sumokėti ieškovės reikalaujamas netesybas ([CK 6.256 straipsnio](#) 2 dalis).
2. Teismai netinkamai taikė materialiąsias teisės normas, reguliuojančias pardavėjo pareigą ikisutartiniuose santykiuose atskleisti visą reikšmingą informaciją, turinčią esminę reikšmę sutarčiai sudaryti, įtvirtintas [CK 6.163 straipsnio](#) 4 dalyje, 6.321, 6.328, 6.333 straipsniuose.
3. Teismai netinkamai taikė materialiąją teisės normą, reguliuojančią rašytinės sutarties keitimo šalių konkludentiniais veiksmais taisyklės ir tokiam susitarimui taikomus reikalavimus, įtvirtintą [CK 6.183 straipsnio](#) 2 dalyje, sutarčių aiškinimo taisyklės, įtvirtintą [CK 6.193 straipsnyje](#), taip pat materialiąją teisės normą, reguliuojančią pagrindinės sutarties sudarymo termino taisyklės, įtvirtintą [CK 6.165 straipsnio](#) 3 dalyje, ir nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016-09-30 nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-414-706/2016](#) 24-26 p.; 2019-09-05 nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-249-1075/2019](#), 33-35 p.; 2020-11-18 nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-311-219/2020](#), 34 p., 2020-10-28 nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-275-695/2020](#)). Jei pirmosios ir apeliacinės instancijų teismai būtų tinkamai aiškinę ir taikę paminėtas materialiąsias teisės normas, turėjo būti konstatuota, kad preliminariosios sutarties šalis (atsakovė) negalėjo vienašališkai nustatyti pagrindinės sutarties sudarymo termino (datos). Be to, šalims konkludentiniais veiksmais pratęsus preliminariojoje sutartyje nustatytą terminą, tačiau nesusitarus dėl konkrečios preliminariosios sutarties sudarymo datos, turėjo būti taikomas [CK 6.165 straipsnio](#) 3 dalyje nustatytas vienerių metų terminas.
4. Teismai netinkamai taikė materialiąsias teisės normas, įtvirtintas [CK 6.163](#) ir [6.165](#) straipsniuose, apibrėžiančias įrodinėjimo dalyką (nagrinėjimo ribas) byloje dėl iš preliminarųjų sutarčių pažeidimo kylančios civilinės atsakomybės (*inter alia* netesybų), taip pat procesines teisės normas, įtvirtintas [CPK 5](#), 12, 13, 42, 178 straipsniuose, nustatančias ieškovo teisę į tinkamą teismo procesą, *inter alia* teisę įrodinėti įrodinėjimo dalyką (reikalavimų pagrindą) sudarančius juridinius faktus. Procesas pirmosios ir apeliacinės instancijų teismuose užkrito galimybe ieškovei tinkamai įgyventi teisę į teisminę gynybą, buvo apribotos ieškovės teisės įrodinėti ieškinio pagrindą sudarančias aplinkybes, nepagrįstai *ex officio* susiaurinant bylos nagrinėjimo dalyką, kadangi byla nagrinėję teismai pripažino nereikšmingomis faktines aplinkybes, susijusias su atsakovės derybomis su trečiuoju asmeniu UAB „VIA LT“ dėl to paties dalyko kaip

ir preliminariojoje sutartyje. Pardavėjo, įsipareigojusio preliminarąja sutartimi, derybos su trečiuoju asmeniu dėl to paties dalyko, patvirtina akivaizdų tokio pardavėjo nesąžiningumą ikisutartiniuose santykiuose ([CK 6.163 straipsnis](#)). Dėl to tokios aplinkybės turi teisinę reikšmę ir sudaro įrodinėjimo dalyką bylose dėl iš preliminariosios sutarties pažeidimo kylančios civilinės atsakomybės.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti ieškovei UAB „Tryliktoji projekto bendrovė“ (j. a. k. 304538704) 3023 (tris tūkstančius dvidešimt tris) Eur žyminį mokestį, sumokėtą 2023 m. vasario 23 d. AB SEB banke mokėjimo nurodymu Nr. IS0000000235.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Andžej Maciejewski

Antanas Simiškis

Algirdas Taminskas